

Collaboratieve zorg voor vluchtelingenkinderen op school: een pilootproject

14/02/2019

Lore Baeyens (SOM Leuven)

SOM

Leerlingen met een vluchtverleden bij jouw op school/in jouw praktijk/omgeving

- Hoe voelt om leerlingen met een vluchtverleden tegen te komen in je praktijk? Wat doet het met je om met hen te werken?
- Welke drempels, moeilijkheden ... ondervind je? Wat ervaar jij zelf als een moeilijke casus?

Onderwijsraad wordt onderwijsnetwerk

SOM is een netwerk van onderwijsmakers, onderwijsondersteuners en stad

Leuven. We willen samen innoveren in onderwijs zodat elke lerende een plek heeft en uitgedaagd wordt om de eigen talenten maximaal te ontplooien en in te zetten. De onderwijsraad bundelt krachten en maakt het verschil door haar unieke samenwerking van kleuterschool tot hoger onderwijs.

- Iedereen aan boord van kleuter tot hoger onderwijs
- Welbevinden en betrokkenheid van alle onderwijsactoren
- Diversiteit als kracht

Labo als experimenteer ruimte

SOM moedigt alle onderwijsactoren aan en ondersteunt om creatieve en vernieuwende onderwijsideeën in een labo/experiment samen te brengen.

Een **labo** ...

- is innoverend en experimenteel
- betreft ook andere beleidsdomeinen
- spreekt verschillende partners binnen onderwijsveld aan
- heeft een concrete output en tijdspad
- werkt aan één of meerdere speerpunten van SOM
- in een labo beseft iedere partner de concrete investering en de mogelijke winst

VLUCHTELINGEN

Van noodbevraging naar actieplan ...

Lucia De Haene (PraxisP & Faculteit Psychologie & Pedagogische Wetenschappen KU Leuven)
Pandora Versteden (Centrum voor Taal & Onderwijs, KU Leuven)

Leerlabo's

Steunteam

Professionaliseringstraject

Professionaliseringstraject

Schooljaar 2017-2018 →
6 deelnemende scholen

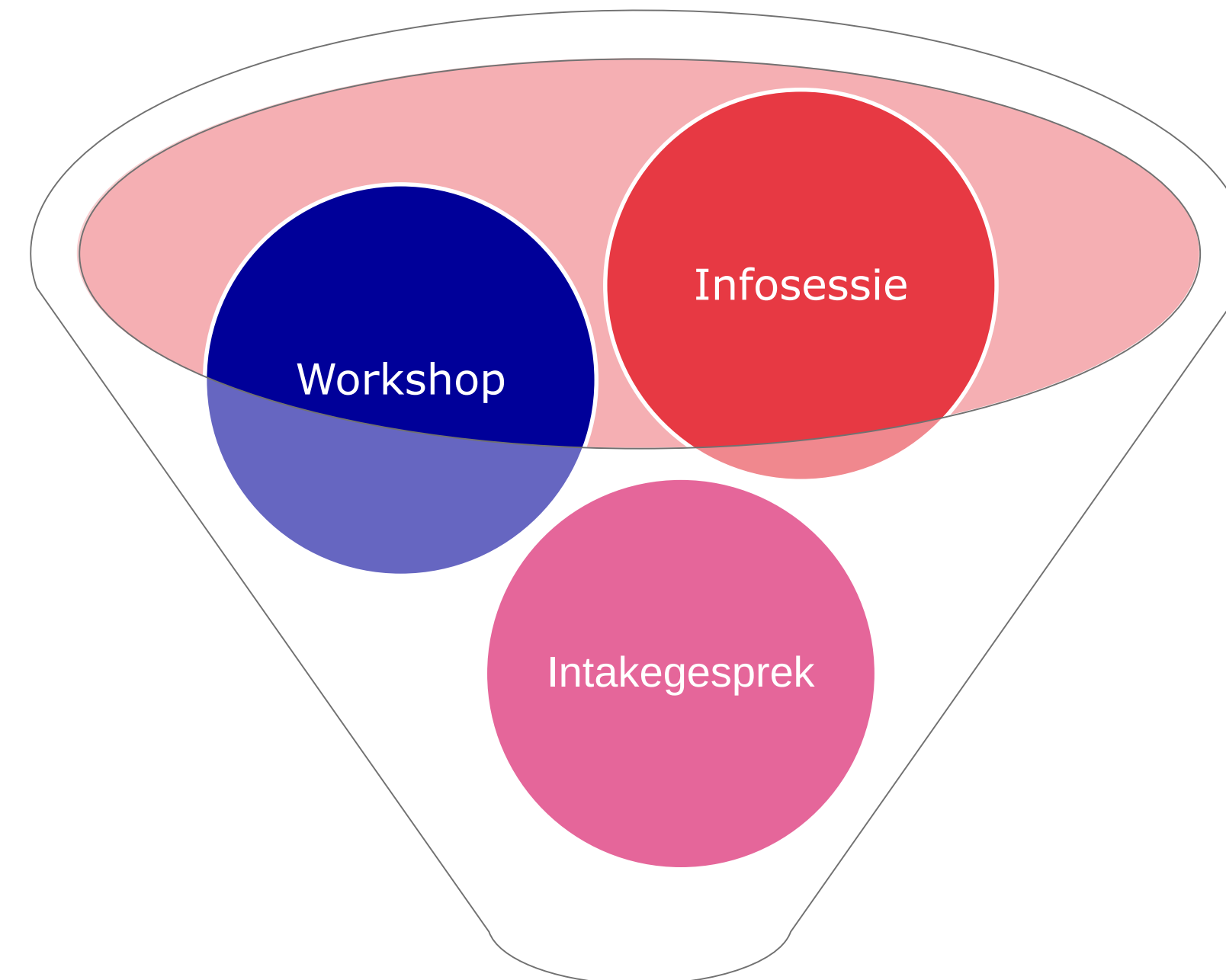
Schooljaar 2018-2019 →
7 deelnemende scholen?

Professionaliseringstraject

Doelstellingen

- De relatie tussen taal, onderwijs en leerlingen (o.a. nieuwkomers) verkennen
- Een gedragen visie over het aangeboden onderwijs creëren met het hele team
- Een veranderingsproces opzetten om de algehele ontwikkeling van alle leerlingen te bevorderen en hun onderwijsresultaten te verbeteren
- Het beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

1. Reflectie over engagement + zelfselectie
2. Samenstelling kernteam

Professionaliseringstraject

Aanpak

- Het kernteam (inclusief directeur!) van elke school neemt deel.
- De deelnemers ervaren hoe ze stap voor stap een gedragen beleid op poten kunnen zetten.
- Na elke oefening maken de kernteams de transfer naar hun eigen team en school.

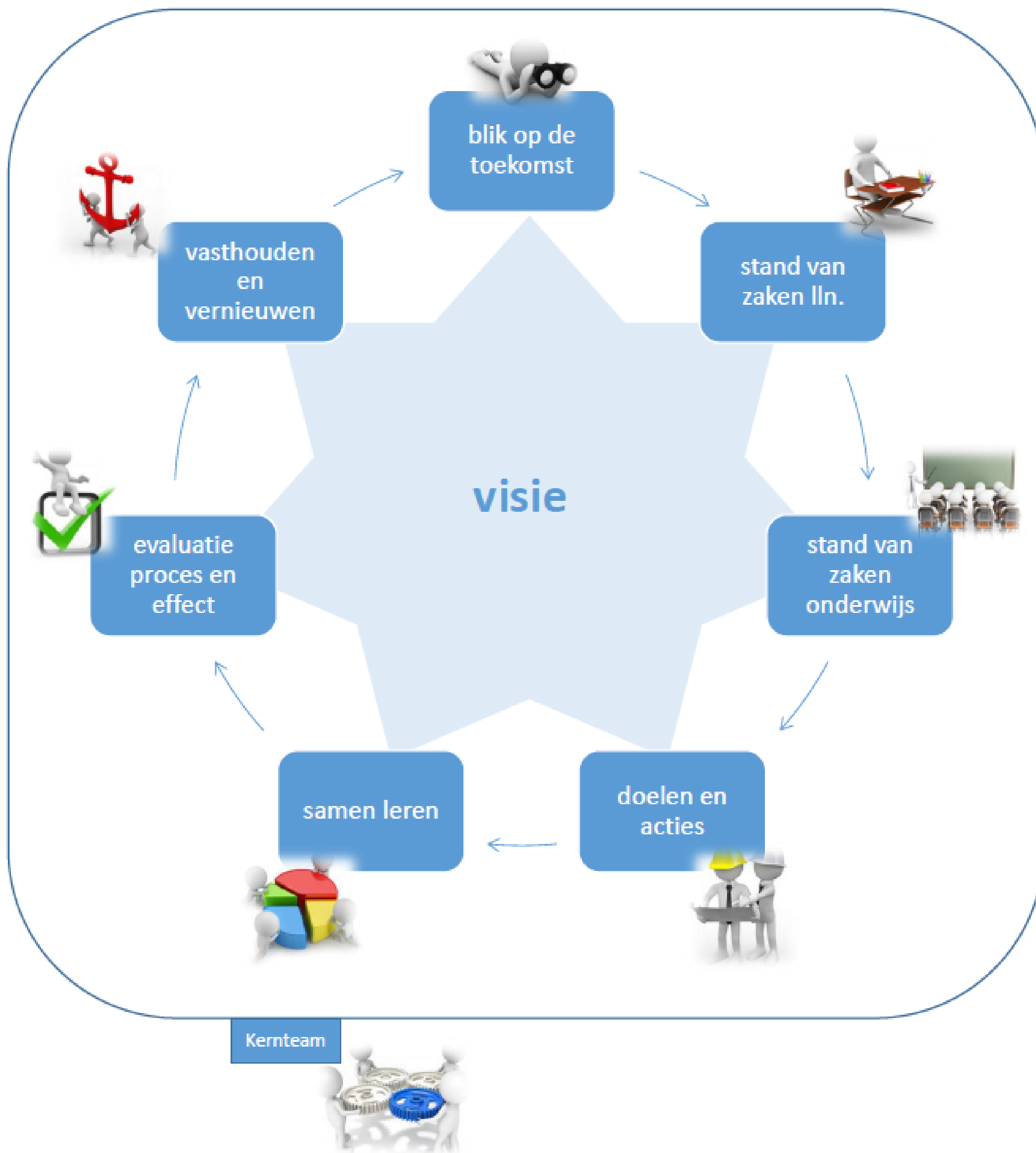
Opleiding
'Taalbeleidsexpert' (4
sessies)

Kernteamvergaderingen
op elke school (2 x 2u)

2 schooloverstijgende
interviews met kernteams

Professionaliseringstraject

Blik op de toekomst

- De meeste scholen zien hun publiek veranderen (> meer kansarme, meertalige leerlingen + nieuwkomers) en doorlopen het proces als een zoektocht om hun onderwijs terug te laten werken.
- Vooral de visie-ontwikkeling met het team blijkt cruciaal.

Professionaliseringstraject

Voorbeeld van focus op leerlingniveau

Onze leerlingen ontwikkelen voldoende **receptieve taalvaardigheid** en bouwen zo gaandeweg de nodige en relevante **woordenschat** op om tot gepaste communicatie en betekenisvol leren te komen. Daarnaast versterken ze hun **spreekdurf** die nodig is om goed te kunnen functioneren in de steeds veranderende multiculturele maatschappij.

Resultaat

In elke deelnemende school:

- is een evenwichtig kernteam gevormd
- is een nood bepaald en een focus gekozen op leerlingniveau:
 - 4 scholen kozen voor 'zich begrijpelijk uitdrukken en woordenschat ontwikkelen'
 - 2 scholen kozen voor 'functioneel lezen van teksten'
- wordt aan visieontwikkeling gedaan met het hele team (op pv's, studiedagen...)
- worden acties ondernomen en een actieplan opgesteld
- ...

Leerlabo's

Leerlabo's

Thema

Eerste onthaal bij vluchtelingen op school

Van België tot Leuven: van migrant tot vluchteling

Alfabetiseren van analfabete vluchtelingen en nieuwkomers

Anders kijken naar en denken over vluchtelingen

Positief omgaan met meertaligheid

Trauma- en cultuursensitief werken op school

Cultuursensitiviteit in de praktijk: het onderhandelbaar en niet onderhandelbaar kader

In gesprek met vluchteling ouders

Re-enacting play en resonantie: deiningen in het spel en de relatie met vluchtelingenkinderen

Overal taalleren

Organisatie

Centrum Taal en Onderwijs / PraxisP

Dienst diversiteit en gelijke kansen - Stad Leuven

Centrum Taal en Onderwijs (CTO)

Djapo Vzw

Centrum Taal en Onderwijs

Team Ondersteuning Trauma (TOT)

Ondersteuningsteam Anderstalige nieuwkomers (OTA)

PraxisP

Centrum Geestelijke gezondheidszorg (CGG)

Centrum Taal en Onderwijs (CTO)

Gemiddelde deelname van **30 deelnemers per leerlabo** met een divers publiek:

- Leerkrachten BaO & SO en hoger onderwijs
- CLB (over heel vlaanderen)
- Welzijnspartners

Steunteam

 Stad Leuven	 CTO	 PraxisP
Ine Flankerende onderwijs- en vrijetijdsinitiatieven	Sarah Taal en Onderwijs	Nele Psychosociaal welzijn

STEUNTEAM VLUCHTELINGEN

Probleemstelling & oriëntatiepunten

- Toenemende instroom
 - Provisie van laagdrempelige hulpverlening
- Toenemende vraag naar deskundigheidsbevordering
 - Schoolse actoren: ondersteuning van vluchtelingenkinderen & hun gezinnen in schoolse setting?
- Klinisch-therapeutische thema's
 - Culturele betekeniswereld & herstel van gemeenschapsrelaties
 - Maatschappelijke inbedding van lijden: omgaan met sociale isolatie, vooroordeel & discriminatie

STEUNTEAM VLUCHTELINGEN

- Collaboratieve zorgnetwerken rond kwetsbare vluchtelingenkinderen
(Deruddere, Jans, Versteden & De Haene, in press; Nadeau et al., 2017; Rousseau et al., 2014)
- Lange-termijn betrokkenheid van zorgnetwerk rond vluchtelingenkind & betrokken gezinscontext
 - hulpverlener met expertise in trauma-zorg, ouders, leerkracht, CLB-medewerker, zorgcoördinator, culturele informanten, buurtwerker
- Diagnostische beeldvorming & zorgtraject in (interculturele) dialoog
 - zorg vanuit interactie van culturele gemeenschappen
 - aandacht voor maatschappelijke inbedding van psychosociaal lijden
 - omgaan met interculturele relaties in klas- & schoolcontext

Reflectie over eigen casussen

Denk terug aan je eigen verhalen met vluchtelingenleerlingen.

- Wat zou de voorgestelde methodiek betekenen voor jullie concrete casussen?

SOM-LABO VLUCHTELINGEN

EEN NET()WERK(T)

